

GOIGS A LLAOR DE SANTA MARIA LA BLANCA

VENERADA AL MONESTIR DE SANT JOAN DE LES ABADESSES

Lletra de mossèn Joan Colom - Melodia de mossèn Josep M.ª Planas

Puix sou font que mai no es tanca,
de favors dispensadora,
Santa Maria la Blanca,
sigueu nostra protectora.

Oh gentil Verge Maria,
molt més blanca que la neu:
que fos pulcre així calia
el cambró del Fill de Déu;
que no entrés mai a la tanca
la colobra temptadora.

Sant Joan, com ets sortosa
de rentar-te en el lleixiu
del rabeig de la neu fosa
davallant del cim altiu!
De la nostra terra ets branca
sempre verda i multiflora.

Eixa vila, amb amor vera
que ningú no apagarà,
us estima i us venera
en el vostre blanc altar.
La fe viva no l'esbranca
cap tempesta xafadora.

Des del ric tron d'alabastre
—bell poema de l'Infant—,
ens guardeu de tot malastre
i escolteu el nostre plant;
i en les penes mai no manca
el consol a aquell que plora.

Sou del nostre cel l'estrella,
clara llum del vell camí;
sou la forta i dolça anella
que junyeix avui i ahir,
eix avui que tan bé embranca
amb aquell ahir, Senyora.

L'absis gran del presbiteri
per sis segles us ha vist
sempre junta al blanc Misteri
de la testa del Sant Crist:
doble amor que no demanca,
doble blanc que ens enamora!

Oh Maria Blanca, dolça:
us preguem, amorosencs,
un bon tou de neu i molsa
sobre els cors santjoanencs.
Si el camí se'ns abarranca,
aplaneu-nos-el, Senyora.

Que la nostra jovenalla
no s'enfonsi dintre el fang!
Feu que rigui amb la rialla
innocent del lliri blanc;
de l'escull que l'entrebanca,
aparteu-la'n, defensora.

Beneïu-nos, Verge pia,
la planura i el turó,
el vilatge i la masia,
el conreu i l'obrador;
per a tots sigueu palanca
que a la riba eterna ancora.

Si la mà ens doneu manyaga,
pujarem amb viu anhel
a besar la creu del Taga
i a tocar amb els dits el cel.
Amb la falda feu-nos canca,
Vós que sou portal i aurora.

Puix sou font que mai no es tanca,
de favors dispensadora,
Santa Maria la Blanca,
sigueu nostra protectora.

Moderat   Entrada   *Tornada*

Puix sou font que mai no es tan-ca, de fa-vors dis-pen-sa-do-ra   *Santa Ma-ri-a la*

Blanca, si-gueu nos-tra pro-tec-to-ra.   Oh gen-til Ver-ge Ma-ri-a Molt més blanca que la neu!:

que fos pul-cra així ca-li-a el cam-bró del fill de   Déu, que no-en-trés mai a la tan-ca la co-lo-bra temp-ta-do-ra.

Al *§*

V./ Pregueu per nosaltres, Santa Mare de Déu, R./ Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.

Preguem. Us supliquem, Senyor Déu, que concediu als vostres servents de poder fruir sempre d'una bona salut d'ànima i cos; i per la intercessió de la benaurada sempre verge Maria, prop vostre, al cel, allibereu-nos de les tribulacions de la vida present i feu-nos gaudir de la joia eterna. Per Crist, Senyor nostre. Amén.

La imatge de Santa Maria la Blanca és una escultura gòtica d'alabastre que presideix un bell retaule del mateix estil. Imatge i retaule foren costejats per Ramon de Palol, canonge del Monestir, i sembla que van ser enllestits l'any 1343. Són obra d'un taller aleshores establert a Sant Joan, procedents del qual ens han arribat altres peces; els noms dels artistes, però, ens són encara desconeguts. La imatge fou destinada a l'absis major de l'església monacal, dedicat a Santa Maria, on va substituir-ne una altra de més antiga. Ja feia prop de cent anys que era situada a la part alta de l'absis, el grup del davallament, el Crist del qual guardava al front, incorrupta, una hòstia consagrada, que no fou descoberta fins el 1426. La devoció i el culte a

aquest prodigi eucarístic, conegut amb el nom de Santíssim Misteri, i a Santa Maria la Blanca quedaren sempre més associats. Quan, al llarg dels segles XVII i XVIII, per exigències de l'increment de la devoció al Santíssim Misteri, l'absis romànic fou objecte de successives reformes fins a quedar transformat en una sumptuosa capella barroca, va ser desmuntat el retaule gòtic de Santa Maria, i la imatge fou allotjada al centre d'un nou retaule, sota el nínxol del cambril del Santíssim Misteri. L'any 1926, la imatge de Santa Maria va ser traslladada a l'absis de la dreta de l'esmentada capella, en un altar discretament neogòtic esculpit per Pere Puntí, mentre a la fornícula que anteriorment ocupava hi fou col·locada una talla antiga de la

Mare de Déu del Roser. L'any 1936, un grup de santjoanins coratjosos aconseguí de preservar-la de la destrucció, i, juntament amb les imatges del Santíssim Misteri i altres objectes d'art del Monestir, va confiar-la a la protecció de la Generalitat de Catalunya. Fou retornada a Sant Joan per la tardor de 1939 i situada al lloc que tenia assignat des del 1926. L'any 1954, en el curs de les obres de restauració del Monestir patrocinada per Jaume Espona, l'antic retaule gòtic, els fragments del qual es trobaven repartits entre el museu de Vic i Sant Joan, fou recompost i parcialment refet per Pere Jou, i, novament presidit per la imatge de Santa Maria, instal·lat al mur del fons del transepte de sant Mateu, el seu emplaçament actual.